

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos IV. — Izdan in razposlan dné 30. januarja 1892.

(Obsega šte. 8.—14.)

8.

Razglas ministerstev za finance in trgovino z dné 29. novembra 1891. l.

zastran ustanovitve colne podružnice s pristansko in pomorskozdravstveno službo v Povji (na otoku Brači).

V Povji na otoku Brači se je ustanovila colna podružnica s pristansko in pomorskozdravstveno službo, katera je svoje delovanje pričela s 1. dném oktobra 1891. l.

Ta podružnica ima oblast:

1. odpravljati cola prosto uvozno blago in tisto cola prosto izvozno blagó, kateremu ni treba izstopa dokazovati;

2. odpravljati (reševati sprennice za) blago, v tozemskem prometu preko morja nakazano;

3. odpravljati tozemske, užitnini (*dazio consumo*) zavezane predmete (izdajati in vzprejemati dotične obhodne bolete, oziroma pobirati užitnino);

4. uradno postopati sè zglasitvami za narejo žganja (vzprejemati zglasfla, izdajati bolete in pobirati narejnine);

(Slovenlach)

5. uradno opravljati prigled blaga v mejnem okraji po §§. 338.—342. in 345. c. r.

Steinbach s. r.

Bacquehem s. r.

9.

Dopustilnica z dné 16. decembra 1891. l.

za dolenski železnici.

Mi Frančišek Jožef Prvi,

po milosti Božji cesar avstrijski,

apostoljski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-sleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker sta Karol knez Auersperg in Jože baron Schwegel zaprosila, da bi se jima dalo dopustilo, zgraditi lokomotivno železnico iz Ljubljane

v Stražo s krilom v Kočevje ter po nji vršiti obrat, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist tega podjetja, imenovanima koncesijonarjema to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), kakor tudi na podstavi zakona z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in pa z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.) podeliti takó-le:

§. 1.

Koncesijonarjema dajemo pravico, zgraditi lokomotivno železnico, katero bo izvesti kot veliko železnico drugega razreda iz Ljubljane črez Grosuplje, Trebnje in Novo mesto v Stražo s krilom, katerega bo kot lokalno železnico napraviti od Grosuplja v Kočevje, (dolenjski železnici).

§. 2.

Železnicama, ki sta predmet te dopustilnice, dodeljujejo se naslednje ugodnosti:

- a) Oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetje železnic sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodeb in listin, in napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnic do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostitev od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in predstvenih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo ustrezno opremo, sè začasnici vred, in pa za vknjiženje zastavne pravice na železnično-knjižnih enotah ali drugih nepremičnínah, namenjenih v zagotovilo predstvenih zadolžnic, in takó tudi od presnemščíne, kar se je nabere o nakupu zemljišč na konci prvega obratnega leta

(lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti, in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samoupravnim združbam;

- c) oprostitev od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;

- d) oprostitev od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil uvesti z bodočimi zakoni, na trideset let, računéč od današnjega dné.

§. 3.

Koncesijonarja sta dolžna, gradnjo v §. 1. imenovanih železnic začeti precej, in dokončati ji najdalje v dve letih in pol, računéč od današnjega dné. Dodelani železnici je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po njih vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bosta držala gorenjega roku za gradnjo, dolžna sta koncesijonarja dati na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primérno kavcijo v gotovih novcih ali vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako bi koncesijonarja zakrivila, da se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti, smé se izreči, da je ta položnina propala.

§. 4.

Da izdelata dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesijonarjema pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesijonarjema dodelí tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

Ako bi se v napravo dopuščenih železnic zahtevalo javne ceste, naj koncesijonarja dobíta privolitev tistih, ki so dolžni te ceste vzdrževati, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico, dajati privolitev v prabo ceste.

§. 5.

Koncesijonarjema se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta do-

pustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železnični obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak št. 1. iz l. 1852.), in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata po kosu lokalne železnice v Kočevje, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za železnični obrat in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo ozirom na posebne prometne in obratne razmere, z osebnostjo na nižano maksimalno vozno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Gradnja dopuščenih železnic se izvrši po zakonih, katere v tem oziru ukrene trgovinsko ministerstvo, pod neposrednim vodstvom in nadzorom trgovinskega ministerstva in generalnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic. Gradnja in dostavke se morajo na podstavi podrobnega načrta in stroškovnega proračuna, katera bodo napravili državni organi, oddajati pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnjah državnih železnic.

Déla za gradnjo je oddajati ponudboma, ločeno od dobave denarja. Toisto velja o vseh dostavkah, izvzemši samo tiste, katere bi se morda zagotovile po deležnikih s prevzetbo osnovnih delnic.

Vozila, šine in druge sestavine železnice, in pa vsi predmeti za njeno opremo se morajo dobaviti edino in samó iz domačih (tozemskih) delovnic.

Izjemo od tega poslednjega določila more trgovinsko ministerstvo priznavati tedaj, kadar bi se dokazalo, da bi domače delavnice dotičnih dostavk ne mogle izvršiti po enakih pogojih gledé cene, kakovosti in časa dostavbe, kakor jih ponujajo inozemske delavnice.

§. 7.

Koncesijonarjema se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredita delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarjev.

Koncesijonarja sta vpravičena, da s pogoji, kakor jih ustanovi državna uprava, i dasta pred-

stvenih zadolžnic, ki naj se obrestujejo sè štirimi odstotki ter vrnejo v 75 letih, v nominalnem znesku za sedem milijonov goldinarjev avst. veljave v notah.

Nadalje se koncesijonarjema priznava pravica, da do vsote, kakor jo odobri državna uprava, in s pogoji, ki jih ona postavi, izdasta predstvenih delnic, ki glede obrestovanja in razdolžitve imajo predstvo pred osnovnimi delnicami.

Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne bodi nobenega doplačila iz doneskov poznejših lét, ne sme se odmerjati z več kakor štirimi odstotki.

Znesek resnične in nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Vso napravno glavnico je treba v času, dokler traja dopustilo, odplačati po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila in pa obrazci predstvenih zadolžnic, osnovnih in predstvenih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila délniške družbe, katera se naredí, vzprejeti je določilo, da morajo vsi udje načelníštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski državljanji in imeti svoje stanovišče v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

§. 8.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in pa o polajšilih potujočim vojaškim osebam, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce, in to ne samo o potovanji na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanji na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom, nadalje za vojaško stražno krdelo civilnih sodišč dunajskih, za žandaremstvo, in pa za vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesijonarja se zavezujeta, da pristaneta na dogovor, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjen zastran nabave in imetja opravnih rečí za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomanjanja z vozili za večje vojaške prenose, dalje na vsak čas veljajoči služabni predpis o železništvu za čas vojske in pa na dodatni dogovor, ki je obveljal 1. dné

junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjen-
cev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške bla-
gajnice.

Tako sta tudi dolžna pristati na dogovor, kate-
rega je sè železničnimi društvi skleniti zastran vza-
jemnega pripomaganja z osebjem ob velikih prevož-
njah vojaščine, in na predpis o vojaških prenosih
(transportih) po železnicah.

Koncesijonarja sta dolžna, pri oddaji služeb ozi-
rati se v zmislu zakona z dné 19. aprila 1872. l.
(Drž. zak. št. 60.) na doslužene podoficirje iz vojstva,
vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 9.

Obrat po železnicah, kateri sta predmet té do-
pustilnice bode ves čas, dokler traja dopustilo, vršila
na račun koncesijonarjev država.

Načini tega obratovanja se bodo vravnalⁱ
z obratno pogodbo, katero sklene državna uprava
s koncesijonarjema.

Ustanavljanje tarif za prevažanje oseb in blaga,
in pa ustanavljanje razredbe blagá in vseh postran-
skih določil, ki se tičejo prevažanja tovorov, pridržuje
se državni upravi, ki bo pri postavljanji tarif postopala
v porazumu s koncesijonarjema.

Gledé oprav železničnega podjetja za razne
javne službe, sosebno pa na korist poštne uprave
in državnega telegrafskega zavoda, veljajo vsak
čas na avstrijskih državnih železnicah veljavna
določila.

V ostalem se vravnava osebnih in blagovnih
tarif, kakor tudi vravnava oprav za javne namene
vsak čas pridržuje zakonodajstvu, in koncesijonarja
se morata taki vravnavi podvreči.

§. 10.

Koncesijonarja imata dolžnost, državni upravi
na njeno zahtevo vsak čas dopustiti soporabo želez-
nic za promet med že obstoječimi železnicami ali
pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v držav-
nem obratu, in to takó, da ima državna uprava
pravico, prosto ustanavlja je tarife, za primérno od-
škodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake
ali posamezne vozove po soporabljanih železnicah
ali posameznih njih kosih. Ta soporaba naj se ven-
dar vrší samó toliko, da se ž njo ne moti lastni
pravilni obrat soporabljanih železnic.

Odškodnina, katero bo opravljati, ustanovi se
po določilih, razglašanih v prilogi C k dopustilnici
z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda
severno železnico v Drž. zak. iz leta 1886. na
strani 63.

§. 11.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9. lit. b
zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba
proti napravi novih železnic se ustanavlja na de-
vetdeset (90) let, računé od današnjega dné, ter
mine po tem roku.

Državna uprava smé izreči, da je dopustilo
tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč,
ako se po krivdi koncesijonarjev ne bi izpolnjevale
dolžnosti, §. v 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi
gradnje in pa o pričetku obrata, ter bi se prestop
roku ne mogel opravičiti v zmislu §. 11., lit. b za-
kona o dopuščanju železnic.

§. 12.

Državna uprava si pridržuje pravico, da smé
tu dopuščeni železnici, ko bosta dodelani in v obrat
izročeni, vsak čas odkupiti z naslednjimi določili:

1. Da se ustanovi odkupščina, seštejejo se letni
čisti donosi, kar jih je podjetje imelo v poslednjih
sedmih letih pred samim odkupom; od tega se od-
bijejo čisti donosi najslabejših dveh let, in potem
se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnici odkupili pred
preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po
določilih odstavka 1. najdeni poprečni srednji čisti
donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega tisti
letnini, ki je potrebna za počrtežno obrestovanje
in razdolžitev predstvenih zadolžnic, prištevši tisto,
ki je potrebna za petodstotno obrestovanje in za
razdolžitev po državni upravi odobrene delniške
glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se
vzame ta prej v misel vzeti letni znesek kot čisti
donos v podstavo za odmero odkupščine.

3. Odškodnina, ki jo bode dati, bodi v tem,
da se koncesijonarjema v še ostali dobi koncesije
izplačajo zneski, potrebni za počrtežno obrestovanje
in razdolžitev predstvenih zadolžnic, do popolnega po-
vračila prvih v obrokih dospelosti, ki so ustanovljeni
po načrtu, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov
ostali poprečni donos izplačuje v zmislu odstavka
1., oziroma kadar nastopi kateri v odstavku 2. omen-
jenih slučajev, da se izplačuje tamkaj navedena let-

nina za delniško glavnicu polletno 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridružuje pravica, plačati kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil glavnicu, enako znesku predstvenih zadolžnic, katere niso o dobi odkupa po dovoljenem razdolžitvenem črteži še razdoločene, prištevši glavnično, računèč obresti od obresti, po pet od sto diskontovano vrednost onih plačil, ki jih je poleg zneskov, potrebnih za porètežno obrestovanje in razdolžitvev predstvenih zadolžnic, opravljati po doloèilih odstavka 3 polletno.

Ako se država odloèi to glavnicu plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za popreènega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletji na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupšèino pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljne odplate v bremen èisto last in v užitek teh tukaj dopušèenih železnic z vsemi dotiènimi reèmi, naj bodo premiène ali nepremiène, tudi vozil in gradivnih zálog in pa iz napravne glavnicé narejenih obratnih in prièuvnih zálogov, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljèni z odobrilo državne uprave.

§. 13.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopušèenih železnic in vsega premiènega in nepremiènega pristojsstva, tudi vozil in gradivnih zálog in pa iz napravne glavnicé narejenih obratnih in prièuvnih zálogov v obsegu, povedanem v §. 12., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnici odkupita (§. 12.), obdržita koncesionarja last prièuvnega záloga, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in kar bi imela po obraèunih tirjati, potèm last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere sta si sezidala ali pridobila po pooblastitlu državne uprave z izreènim pristavkom, da té reèi niso pristojsstvo železnice.

§. 14.

Ako se napravi delniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor

krat se mu primerno zdi, hoditi v seje upravnega svéta ali drugega zastopa, kateri veljá za naèelništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, ki so nasprotni zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarni javni koristi; toda v takem sluèaji je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniškega podjetja morata koncesionarja z ozirom na breme, ki nastane s tem opravilom, plaèevati v državno blagajnico letno popreèno povraèilo, katerega visokost ustanoví državna uprava, oziraje se na obseg podjetja.

Koncesionarja se odvezujeta zaveznosti, izreèenih v §. 89, železniènega obratnega redú z dné 16. novembra 1851. l. (Drž, zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na povraèilo véèih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali pripadninsko-uradnem nadzoru, in gledé dolžnosti, dá zastonj nabavljata in vzdržujeta uradne prostore.

§. 15.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po véckrat prelomfle ali opustile dolžnosti, naložene v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih, pridružuje se državni upravi tudi pravica, poprijeti se naredb, primèrnih zakonom, ter po okolnostih izreèi, da je dopustilo izgubilo moè še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja le-tá dopustilnica, in dodeljujoè koncesionarjema pravico, zastran izkazne škode zahtevati vraèila pred Našimi sodišèi, dajemo vsem oblastvom, katerih se tièe, trdno povelje, da naj ostro in skrbno èujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji doloèuje.

V sprièalo tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem državno-glavnem in prestolnem mestu dunajskem, šestnajstega dné meseca decembra v letu odrešenjá tisoè osem sto devetdesetem in prvem, Našega cesarovanja štiriinštiridesetem.

Franèišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Bacquehem s. r.

Steinbach s. r.

10.

Zakon z dné 8. januarja 1892. l.,**o napravi železnice iz Vodňan v Prachatice.**

S pritrditvo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Vladi se daje oblast, zagotoviti s podeljenjem dopustila po pogojih tega zakona izvršitev lokomotivne železnice, ki jo bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od postaje Vodňany na železnici cesarja Franciška Jožefa čez Barov v Prachatice.

Člen II.

Za železnico, oznamovano v členu I., smé država, podeljujoč dopustilo, katero naj traja k večemu 90 let od dné, katerega se to dopustilo dá, ne kratèč uporabe določil, podanih v zakonu z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.), dodeliti poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak štiriodstotnemu obrestovanju in razdolžni kvoti predstvenega zajma v nominalnem znesku 800.000 goldinarjev a. v. v notah največ, katerega bo v dobavo novcev vzprijeti ter izplačati v 75 letih, in pa štiriodstotni predstveni dividendi in dotični razdolžni kvoti za predstveno delniško glavnicu, ki naj sega do 100.000 goldinarjev a. v. največ, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, država dopolnila nedostatek (primanjkljaj).

Letni čisti donos, za katerega veljá poroštvo, ustanavlja se za čas, ko se obrat po železnici prične, do preteka 75. leta dopustila na največinski znesek 37.859 goldinarjev a. v. in za ostali čas, dokler bo dopustilo trajalo, na nižani največinski znesek 8.994 goldinarjev a. v.

Zagotovilo zgorenjega državnega porošstva je zvezano s pogojem, da bo kraljevina češka iz deželnih sredstev vkupe z deležniki po polni nominalni vrednosti prevzela osnovnih glavníc delniške družbe, ki se za to železnico napravi, za nominalni znesek 200.000 goldinarjev a. v. najmanj.

Člen III.

V izvršitev člena II., prvega odstavka, ukreniti je nastopna določila:

1. Od letnega, s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je uporabiti v odplačilo predstvenih delnic in predstvenih zadolžnic, ki se izdadó, oni znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črteži, katerega ona odobri in po katerem se morajo omenjeni efekti razdolžiti, dokler traja dopustilo.

Predstvene obligacije naj se odplačajo pre kakor predstvene delnice.

2. Morebitni stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah in pa davki, ki jih bo podjetje moralo plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postaviti kot razhodek; o kolkovnih pristojbinah za kupone to ni dovoljeno.

Za državna doplačila podjetje ne plačuje nikake dohodarine.

3. Državno doplačilo vsled prevzetega porošstva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predložbi dokumentiranega letnega računa potém, ko je bil ta račun pregledan.

Erar opravi vendar tudi poprej delna plačila, da se odkupijo dospeli kuponi predstvenih obligacij in predstvenih delnic po potreščini, na podstavi proračuna o donosu izpravljeni, pod pridržkom obračuna nad podstavi letnega računa, ako koncesionar dotično prošnjo vloží šest tednov, preden dotekó kuponi.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionar precej vrne prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zadnji čas zahtevati v letu dní po preteku dotičnega obratnega leta, sicer bi pravica na-nj prestala.

4. Sè zneskom, ki ga državna uprava plača vsled prevzetega poroštva, postopati je zgolj takó kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, smé se dotični prebitek precej uporabiti v izplačilo dividende, znašajoče največ po štiri od sto za osnovne delnice, ki se izdadó po členu II., poslednjem odstavku, potem v njih razdolžbo po érteži, katera se ne sme začeti poprej, dokler ni popolnoma povrnjen dolg predstvenih zadolžnic.

Ako bi od prebitka po tem še kaj ostalo, naj se precej odpravi na državno upravo v povračilo dane naprednine z obrestmi vréd, dokler ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, predno se vrnejo naprednine.

Tirjatve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bilo plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, opraviti je iz še ostale imovine železničnega podjetja.

Ako bi vendar, ko doteče dopustilo, še ne bile nazaj plačane vse osnovne delnice, morajo se le-te poprej plačati nazaj, kakor se povrne poroštveni dolg.

Člen IV.

Gradnja v členu I. imenovane železnice mora se najdalje v poldrugem tetu, računé od dne podeljenega dopustila, dovršiti in dodelana železnica se do tega časa mora izročiti javnemu prometu.

Da izpolni to dolžnost, naj koncesijonar dá primerno zagotovilo državni upravi takó, kakor ona določi.

Ako ne bi izpolnil gori omenjene dolžnosti, moči je proglasiti, da je položnina propala.

Člen V.

Gradnja in dostavke naj se oddajejo po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod

primernim uplivom državnih organov pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo treba je, ločena od nabave novcev, oddajati ponudboma.

Isto veljá gledé vseh dostavek, izvemši samo one, ki se zagotovijo s prevzetjem osnovnih delnic po deležnikih (člen II., poslednji odstavek).

Vrednost dostavek gradíva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki naj se zagotovijo s prevzetjem osnovnih delnic, naj se določi po nastavkih stroškovnika, ki jih državna uprava pregleda, eventualno po sodni cenitvi.

Tudi predstvene obligacije, ki se izdadó, naj se ponudboma oddadó.

Člen VI.

Obrat po železnici, imenovani v členu I., naj vrši država na račun koncesijonarjev ves ta čas, dokler traja dopustilo, in koncesijonar bo dolžan, upravi državnih železnic povrniti stroške, kar jih bode v resnici imela vsled tega obratovanja.

Člen VII.

Ta zakon zadobí moč z dném razglasítve.

Izvršítev njegová se naroča Moremu trgovinskemu in pa Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaji, dné 8. januarja 1892.

Frančišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Bacquehem s. r.

Steinbach s. r.

11.

Zakon z dné 8. januarja 1892. l.

o napravi železnice iz Strakonice v Vimberk.

S pritrditvo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Vladi se daje oblast, zagotoviti s podeljenjem dopustila po pogojih tega zakona izvršitev v členu X. lit. g zakona z dné 25. novembra 1883. l. (Drž. zak. št. 173.) omenjene lokomotivne železnice, ki jo bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od postaje Strakonice na železnici cesarja Frančiška Jožefa čez Volin v Vimberk.

Člen II.

Za železnico, oznamovano v členu I., smé država, podeljujoč dopustilo, katero naj traja k večemu 90 let od dné, katerega se to dopustilo dá, ne kratèč uporabe določil, podanih v zakonu z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 28. decembra 1890. l. (Drž. zak. št. 229.), dodeliti poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak štiriodstotnemu obrestovanju in razdolžni kvoti predstvenega zajma v nominalnem znesku 1.200.000 goldinarjev a. v. v notah največ, katerega bo v dobavo novcev vzprijeti ter izplačati v 75 letih, in pa štiriodstotni predstveni dividendi in dotični razdolžni kvoti za predstveno delniško glavnicu, ki naj sega do 250.000 goldinarjev a. v. največ, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, država dopolnila nedostatek (primanjkljaj).

Letni čisti donos, za katerega veljá poroštvo, ustanavlja se za čas, ko se obrat po železnici prične, do preteka 75. leta dopustila na največinski znesek 60.788 goldinarjev a. v. in za ostali čas, dokler bo dopustilo trajalo, na nižani največinski znesek 22.485 goldinarjev a. v.

Zagotovilo zgorenjega državnega poroštva je zvezano s pogojem, da bo kraljevina češka iz deželnih sredstev vkupe z deležniki po polni nominalni vrednosti prevzela osnovnih glavníc delniške družbe, ki se za to železnico napravi, za nominalni znesek 420.000 goldinarjev a. v. najmanj.

Člen III.

V izvršitev člena II., prvega odstavka, ukreniti je nastopna določila:

1. Od letnega, s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je uporabiti v odplačilo predstvenih delnic in predstvenih zadolžnic, ki se izdadó, oni znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črteži, katerega ona odobri in po katerem se morajo omenjeni efekti razdolžiti, dokler traja dopustilo.

Predstvene obligacije naj se odplačajo prej kakor predstvene delnice.

2. Morebitni stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah in pa davki, ki jih bo podjetje moralo plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postaviti kot razhodek; o kolkovnih pristojbinah za kupone to ni dovoljeno.

Za državna doplačila podjetje ne plačuje nikake dohodarine.

3. Državno doplačilo vsled prevzetega poroštva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predlozbi dokumentiranega letnega računa potém, ko je bil ta račun pregledan.

Erar opravi vendar tudi poprej delna plačila, da se odkupijo dospeli kuponi predstvenih obligacij in predstvenih delnic po potrebščini, na podstavi proračuna o donosu izpravljeni, pod pridržkom obračuna na podstavi letnega računa, ako koncesionar dotično prošnjo vloži šest tednov, preden dotekó kuponi.

Ako bi se pokazalo po dokočni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionar precej vrne prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zadnji čas zahtevati v letu dnf po preteku dotičnega obratnega leta sicer bi pravica na-nj prestala.

4. Sè zneskom, ki ga državna uprava plača vsled prevzetega poroštva, postopati je zgolj takó kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, smé se dotični prebitek precej uporabiti v izplačilo dividende, znašajoče največ po štiri

od sto za osnove delnice, ki se izdadó po členu II., poslednjem odstavku, potem v njih razdolžbo po črteži, katera se ne sme začeti poprej, dokler ni popolnoma povrnjen dolg predstvenih zadolžnic.

Ako bi od prebitka po tem še kaj ostalo, naj se precej odpravi na državno upravo v povračilo dane naprednine z obrestmi vréd, dokler ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, predno se vrnejo naprednine.

Tirjalve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, opraviti je iz še ostale imovine železničnega podjetja.

Ako bi vendar, ko doteče dopustilo, še ne bile nazaj plačane vse osnovne delnice, morajo se le-te poprej plačati nazaj, kakor se povrne poroštveni dolg.

Člen IV.

Gradnja v členu I. imenovane železnice mora se najdalje v poldrugem letu, računè od dné podeljenega dopustila, dovršiti in dodelana železnica se do tega časa mora izročiti javnemu prometu.

Da izpolni to dolžnost, naj koncesijonar dá primerno zagotovilo državni upravi takó, kakor ona določi.

Ako ne bi izpolnil gori omenjene dolžnosti, moči je proglasiti, da je položnina propala.

Člen V.

Gradnja in dostavke naj se oddajejo po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim uplivom državnih organov pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo treba je, ločena od nabave novcev, oddajati ponodboma.

Isto veljá gledé vseh dostavek, izvzemši samo one, ki se zagotovijo s prevzetjem osnovnih delnic po deležnikih (člen II., poslednji odstavek).

Vrednost dostavek gradiva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki naj se zagotovijo s prevzetjem osnovnih delnic, naj se določi po nastavkih stroškovnika, ki jih državna uprava pregleda, eventualno po sodni cenitvi.

Tudi predstvene obligacije, ki se izdadó, naj se ponodboma oddadó

Člen VI.

Obrat po železnici, imenovani v členu I., naj vrši država na račun koncesijonarjev ves ta čas, dokler traja dopustilo, in koncesijonar bo dolžan, upravi državnih železnic povrniti stroške, kar jih bude v resnici imela vsled tega obratovanja.

Člen VII.

Ta zakon zadobi moč z dném razglasitve.

Izvršitev njegova se naroča Mojemu trgovinskemu in pa Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaji, dné 8. januarja 1892.

Francišek Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Bacquehem s. r.

Steinbach s. r.

12

Ukaz pravosodnega ministerstva z dné 15. januarja 1892. l.,

zastran izvrševanja civilnosodnih razsodeb sodišča
kneževine liechtensteinske.

V kneževini liechtensteinski veljavni zakon z dné 16. decembra 1891. l. zastran izvrševanja inozemskih civilnosodnih razsodeb na Liechtensteinskem (Liechtensteinski deželni zakonik št. 9. iz leta 1891.) določuje to-le:

Člen I.

Izvrševanje inozemskih civilnosodnih razsodeb na Liechtensteinskem naj tukajšnje sodišče dovoljuje ali na zahtevo zmagovalne stranke ali pa na prosbo kakega inozemskega sodišča v zmislu nastopnih predpisov in pa s pogojem, da se zagotovi pristojnost inozemskega sodišča, pravna moč razsodbe in od druge strani enako postopanje s tukajšnjimi podložniki kakor se svojimi.

Sodišče pogodbe se priznava samó, če je kraj, kjer naj se izvrši kako plačilo ali izpolni kaka druga zaveznost, ustanovljen po izrečnem izrecilu zavezanca in se to dokaže izvrševalnemu sodišču.

Z izrečno podvržbo se pristojnost inozemskega sodišča dokaže v vsakem slučaju.

Člen II.

Ako zmagovalna stranka predloži prošnjo za izvršitev inozemske civilnosodne razzodbe, postopa naj té dežele sodišče po predpisih, ki veljajo za izvrševanje takih razzodbeb.

Člen III.

Kadar kako inozemsko sodišče pošlje té dežele sodišču uradno prosbo za izvršitev kake civilnosodne razzodbe, pazi naj poslednje pred vsem na to, da je prosbi priložena razzodba sama, v ostalem pak naj se ravná takó-le:

Ako v prosbi inozemskega sodišča predmet, proti kateremu naj gré izvršitev, ni oznamenjen, postaviti je uradoma zmagovalni stranki na njeno nevarnost zastopnika, kateri naj ta predmet imenuje ter v imenu inozemske stranke vpodá prošnjo za izvršitev; ako je pak predmet, proti kateremu naj gré izvršitev, v prosbi inozemskega sodišča imenovan, naj té dežele sodišče dovoli prvo stopinjo izvršitve po načinu, kakor je predpisan po zakonih tukajšnje dežele, ob enem pa naj nenavzočnemu prosilcu izvršitve na njegovo nevarnost uradoma postavi zastopnika, kateri bo nadaljevanje izvršitvenega opravila zakonito oskrboval ter pazil na pravice in vpravičenosti stranke.

Karkoli bo tukajšnje sodišče zaukazalo na prosbo inozemskega sodišča za izvršitev, poroča naj poslednjemu, da bo to dálo zmagovalni stranki na znanje; sicer pak je stranki izrečno dati na izbéro, da se ali dogovori z uradoma postavljenim zastopnikom ali pa da na mesto njega postavi drugega pooblaščenca.

Ako bi o taki, od inozemskega sodišča došli prosbi nastal kak pomislek ali zadržek, ní treba prosbe takoj zavračati, ampak inozemskemu sodišču naj se z navedbo zakona, ki zabranjuje izpolnitev prosbe, dá na znanje, kaj bi še bilo treba dodati in razjasniti.

Vsakakor pa je treba z onostranskim oblastvom dogovoriti se zastran zavarovanja odredbin, ki gredó po predpisih te dežele, in pa zastran pristojbine, ki gré uradoma postavljenemu zastopniku.

Spredaj stoječa določila se s tém razglašajo z naménom, da naj se postopa vzajemno.

Schönborn s. r.

13.

Razglas finančnega ministerstva z dné 21. januarja 1892. l.,

se mali colniji II. razreda v Neuhausenu in Mühlbachu izpremenita v colnijski podružnici.

Mali colniji II. razreda v Neuhausenu in Mühlbachu na Češkem se s 1. dném februvarja 1892. l. izpremenita v colnijski podružnici z oblastni male colnije II. razreda, in sicer mala colnija v Neuhausenu v podružnico vélike colnije v Aši in mala colnija v Mühlbachu v podružnico vélike colnije v Hebu.

Steinbach s. r.

14.

Ukaz c. k. ministerstev za notranje stvari, pravosodje, trgovino in poljedelstvo z dné 27. januarja 1892. l.,

zastran živinozdavstveno-policijskih naredeb v
vredbo prometa s prašiči iz Galicije.

Ker se je bistveno zboljšalo zdravstveno stanje prašičev (krmetine) v Galiciji in se je v Biali dogotovil nov konfinovalni zavod za prašiče, izdaje ministerstvo za notranje stvari v dogovoru z ministerstvi za pravosodje, trgovino in poljedelstvo na podstavi §. 3., poslednjega odstavka v občem zakonu o živinskih kugah z dné 29. februvarja 1880. l. (Drž. zak. št. 35.) nastopne naredeb, ki naj veljajo, dokler se drugači ne ukrene.

§. 1.

V ministerstvenem ukazu z dné 8. decembra 1889. l. (Drž. zak. št. 188.) podana prepoved, izvažati gališke prašiče v dežele ogerske krone in preko mej inozemstva, razveljavlja se po pogojih, obseženih v §§. 4. in 5. pričujočega ukaza, in ta izvoz se dovoljuje sosebno v vse one inozemske države, katerih domači zakoni in predpisi pripuščajo uvažanje avstrijsko-ogerskih prašičev.

§. 2.

Za promét z gališkimi prašiči na osrednjem živinskem trgu dunajskem z ministerstvenim ukazom z dné 13. maja 1891. l. (Drž. zak. št. 61.) zaukazane omejitve in opreznosti se razveljavljajo po pogojih, oznamovanih v §§. 4. in 5. pričujočega ukaza, ter se dovoljuje, da se promét z gališkimi prašiči

na osrednjem živinskem trgu dunajskem opravlja prav takó, kakor promet z drugimi prašiči, ki se na ta trg priženó.

§. 3.

Privažati gališke prašiče na prasji trg v Dunajskem Novem mestu, dovoljuje se po pogojih, ozna-movanih v §§. 4. in 5. tega ukaza, in iz Galicije tje prihajajoči prašiči se bodo popolnoma zenačili z drugimi na trg v Dunajskem Novem mestu prihajo-jočimi prašiči.

§. 4.

Gališki prašiči, ki naj se v namene, povedane v §§. 1., 2. in 3. tega ukaza, izvažajo iz dežele, in pa gališki rejenci (trgovinski prašiči), kateri se na podstavi ministerstvenega ukaza spravljajo v promét samó in edino iz konfinovalnega zavoda v Biali, smejo se za naklad in nadaljno odpravo preko dežel-nih mej vzprejemati samo na gališki železnični po-staji v Biali.

§. 5.

Na galiških železničnih postajah za naklad v Bialo naloženi prašiči sméjo na železnično postajo bialsko dohajati samó ob ponedeljkih in torkih vsa-kega tedna ter se morajo dotičnega dné vzprejeti v bialski konfinovalni zavod za prašiče.

Razkladati se sméjo na železnično postajo bial-sko dohajajoči zdravi prašiči samó na lastni razkla-dalnici konfinovalnega zavoda, tisti pa, ki dohajajo oboléli na rilci ali parkljih, ne sméjo se razkladati na ti razkladalnici, ampak samó na razkladalnici, ki je ob železniški progi Bélsk-Biala prav tik kontumač-nega zavoda za prašiče.

Nakladati se sméjo iz konfinovalnega zavoda bialskega odhajajoči prenosi prašičev, ki so bili za zdrave spoznani, samo na nakladalnici konfinovalnega zavoda, in sicer naj se prašiči, ki dohajajo ob pone-deljkih, nakladajo ob petkih, ob torkih dohajajoči pa

ali ob petkih še neprodani prašiči, ob sobotah tega istega tedna.

§. 6.

Mesarjem in prekajevalcem mesá v Belsku na Sleškem ostane dovoljeno, prejemati klalne prašiče, da bode mesto preskrbljeno, iz konfinovalnega za-voda bialskega, kadar prašiči konfinacijo prestanejo.

§. 7.

Železnična postaja Szcakowa se za promet s prašiči na prusko Sleško zapre ter s tem razveljavi §. 1. ministerstvenega ukaza z dné 27. septembra 1890. l. (Drž. zak. št. 182.).

§. 8.

Prestopki določil, ki jih podaje pričujoči ukaz, kaznujejo se po ministerstvenem ukazu z dné 30. sep-tembra 1857. l. (Drž. zak. št. 198.), kolikor ne spa-dajo pod zakon z dné 29. februvarja 1880. l. (Drž. zak. št. 35.), oziroma pod zakon z dné 24. maja 1882. l. (Drž. zak. št. 51.).

§. 9.

Vsa druga še veljavna in pričujočemu minister-stvenemu ukazu ne nasprotujoča določila prejšnjih ministerstvenih ukazov, s katerimi se vravnava ostali prenos galiških prašičev preko deželnih mej, ohranijo za sedaj, dokler se drugači ne ukrene, še svojo moč in veljavo.

§. 10.

Pričujoči ukaz zadobi moč in veljavo z 10. dném februvarja 1892. l.

Taaffe s. r.

Falkenhayn s. r.

Bacquehem s. r.

Schönborn s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane

izhaja v zalogi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaji, I. okraj, Singerstrasse št. 26, tudi leta 1892. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina Državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za vse leto 1892. za en izvod — bodi, da se hodi ponj ali da se poštine prosto pošilja — : tedaj, kadar se kedó nanj naroči pred koncem junija 1892. l., **2 gl. 50 kr.**; kadar pa se kedó naroči še le po 1. dné julija 1892. l. plačati mora za ves letnik zvišano naročnino **3 gl.**

Kadar kedó kupi Državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

Desetletje od l. 1849. vštévši do l. 1858. . . . 25 gl.	Desetletje od l. 1869. vštévši do l. 1878. . . . 16 gl.
" " " 1859. " " " 1868. . . . 12 "	" " " 1879. " " " 1888. . . . 20 "
Vsa štiri desetletja od l. 1849. vštévši do l. 1888. pa stanejo 60 gl.	

V izdajah drugih jezikov stane:

Desetletje od l. 1870. vštévši do l. 1879. . . . 16 gl.	Desetletje od l. 1880. vštévši do l. 1889. . . . 20 gl.
Desetletji od l. 1870. vštévši do l. 1889. pa staneta 30 gl.	

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1892. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za 2 gl. 10 kr.	Letnik 1864. za 1 gl. 40 kr.	Letnik 1879. za 2 gl. 30 kr.
" 1850. " 5 " 25 "	" 1865. " 2 " — "	" 1880. " 2 " 20 "
" 1851. " 1 " 30 "	" 1866. " 2 " 20 "	" 1881. " 2 " 20 "
" 1852. " 2 " 60 "	" 1867. " 2 " — "	" 1882. " 3 " — "
" 1853. " 3 " 15 "	" 1868. " 2 " — "	" 1883. " 2 " 50 "
" 1854. " 4 " 20 "	" 1869. " 3 " — "	" 1884. " 2 " 50 "
" 1855. " 2 " 35 "	" 1870. " 1 " 40 "	" 1885. " 1 " 80 "
" 1856. " 2 " 45 "	" 1871. " 2 " — "	" 1886. " 2 " 30 "
" 1857. " 2 " 85 "	" 1872. " 3 " 20 "	" 1887. " 2 " 50 "
" 1858. " 2 " 40 "	" 1873. " 3 " 30 "	" 1888. " 4 " 20 "
" 1859. " 2 " — "	" 1874. " 2 " 30 "	" 1889. " 3 " — "
" 1860. " 1 " 70 "	" 1875. " 2 " — "	" 1890. " 2 " 70 "
" 1861. " 1 " 50 "	" 1876. " 1 " 50 "	" 1891. " 3 " — "
" 1862. " 1 " 40 "	" 1877. " 1 " — "	
" 1863. " 1 " 40 "	" 1878. " 2 " 30 "	

Letnik 1891. se bo dobival še le potém, ko se izdasta tudi kazali k tej jezikovni izdaji.

Letniki 1870. vštévši do 1891. v ostalih sedmih jezikovnih izdajah se dobivajo po tisti céni, kakor dotični letniki v nemški izdaji.

NB. Tisti kosi Državnega zakonika, kateri naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatno, naj se reklamirajo (pooglašajo) najdalje v štirih tédnih.

Kadar ta rok izteče, tedaj se bodo kosi Državnega zakonika izročevali samo proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki počenši od l. 1849. do 1891., v ostalih sedmih jezikovnih izdajah pa vsi letniki od leta 1870. vštévši do 1891. popolnoma dopolnjeni, more se ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno céno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno cenó ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1892. iz zaloge c. k. dvorne in državne tiskarnice, ter je potemtakem vsakemu močí dopolniti nedostatne (pomanjkljive) Državne zakonike, in vsak si more sestaviti iz vseh letnikov tisto gradivo, katero ga seosebno zanima.